Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 84. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ТРАВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 4, 1985 No. 84. VOL. XCII

ВІДБУЛИСЯ ШИРШІ НАРАДИ ЧЛЕНІВ УАКРАДИ

Джерзі Ситі. Н .Дж. — Тут в приміщеннях Українського Народного Союзу відбулися в суботу, 20-го квітня ц.р., цілоденні ширші наради членів Екзекутиви Української Американської Координаційної Ради, представників її відділів і представників поодиноких організацій - членів УАКР.

Нарада була скликана для обговорення і устійнення проєкту статуту, який має бути представлений на конвенції УАКРади осінню цього року.

Нарада, якою провадили на зміну голова Екзекутиви д-р Іван Флис і заступник голови д-р Богдан Шебунчак, пройшла у діловій атмосфері та дозволила вичерпно продискутувати і узгіднити проєкт статуту УАКРади який реферував голова Статутової комісії проф. Петро Стерчо. Доповнення і зміни, до проєкту подав інж., Степан Процик.

У висліді усі різниці узгіднено та прийнято голосуванням узгіднений проєкт після того, як до ключевих точок статуту висловлювалися також присутні представники відділів УАКРади та поодиноких організацій. У дальшому рішено, що виправлений остаточно проєкт статуту і відредагований мовно, буде розмножений і розісланий до всіх відділів УАКРади для перегляду і завваг.

Готовий проєкт статуту мають прийняти учасники конвенції УАКРади, що відбудеться в днях 19-20 жовтня 1985 року у Філядельфії.

Саме справи технічної підготовки конвенції були темою дальших розмов учасників ширшої наради.

Присутні представники відділів УАКРади порушили також місцеві справи та справи співпраці з Екзекутивою в останніх місяцях, коли після вогню в Народному Домі була знищена домівка Екзекутиви та частина її архіву.

В нарадах, які тривали до шостої години вечора, взяло участь понад тридцять осіб.

КУК І ДИВІЗІЙНИКИ Є РЕЧНИКАМИ ПЕРЕД КОМІСІЄЮ ДЕШЕНА

Оттава. — Як інформує канадська преса, під час слухань федеральної Комісії Дешена, яка досліджує справу воєнних злочинців у Канаді, 24-го квітня ц.р. Комітет Українців Канади і Братство Колишніх Вояків Дивізії „Галичина" отримали статус перед комісією на такому самому рівні, як жидівська організація Б'най Б'рит. Це означає, що ці дві організації мають право не лише мати свого представника на всіх публічних сесіях комісії, але і ставити питання свідкам, якщо справи відносяться безпосередньо до них та їхнього членства.

Голова комісії, суддя Жуль Дешен, погодився на такий статус для КУК з огляду на репортажі, які останньо появляються в пресі з обвинуваченням українців за „воєнні злочини". У висліді, КУК, як репрезентантивна одиниця української спільноти в Канаді, має право займати слово тоді, коли ця громада є заторкнена в будь-який спосіб.

З огляду на наклепи в пресі щодо діяльности 1-ої Дивізії „Галичина" УНА під час II-ої світової війни, суддя Дешен рішив також дати подібний статус Братству Колишніх Вояків Дивізії, дозволяючи їм ставити питання свідкам тоді, коли мова буде про Дивізію або її членів.

Також подали прохання на подібний статус інші українські організації з тим, що своїми домаганнями успішно підтримали представництво КУК в Комісії Дешена.

З жидівської громади подали прохання на статус п'ять груп, з яких отримав право лише Жидівський Конґрес.

Комісія не прийняла аплікації на статус від Центру Сімона Візенталя, Жидівської оборонної ліги, Асоціяції тих, що пережили голокост та Асоціяції для вшанування пам'яті про голокост.

ДОПОВІДЬ Д-РА О. БІЛАНЮКА

Ню Йорк. — В суботу, 11-го травня ц.р., о год. 5-їй по полудні тут в Будинку НТШ при 63 Четверта авеню, заходами Наукового Товариства ім. Шевченка, відбудеться доповідь д-ра Олекси Біланюка на тему: „У пошуках п'ятого виміру: філософічні висновки із сучасної фізики". Преле́ґент є професором фізики у Свартмор коледжі і відомим на міжнародному форумі із своїх численних праць, наукових доповідей і викладів у багатьох країнах.

Кооператори зустрічаються на Союзівці

Кергонксон, Н. Й. — — Технічно-програмова конференція кооператив відбудеться в цьому році в днях 10-го, 11-го і 12-го травня ц.р. на Оселі Українського Народного Союзу — Союзівці.

У програмі: п'ятниця, 10-го травня, від год. 4-9-ої вечора — реєстрація і товариська зустріч; субота, 11-го — звіти кооператив, фінансова аналіза всіх кооператив. Панелістами будуть: Володимир Гупалівський і Богдан Андрушків. Економічна міжнародна політика — референт Володимир Баранецький; бенкет з мистецькою програмою; святочне слово виголосить Владика Василь Лостен, єпископ Стемфордської епархії.

В неділю, 12-го травня, відбудеться Архиєрейська Служба Божа в намірені Матерей. Після Богослужби відбудеться засідання Ради директорів ЦУКА, а слово виголосить директор Омелян Плешкевич.

Вийшла книжка про Т. Шевченка авторства Д. Чуба

Мельборн, Австралія. — Цього року, тут із видавництва „Книжки Байди" появилася багатоілюстрована 159-сторінкова книжка п.з. „Shevchenko the Man" (The Intimate life of a Poet) авторства Дмитра Чуба, в перекладі на англійську мову Юрія Ткача. Гарну обгортку до цієї книжки виконала Оля Когут.

Письменник Дмитро Чуб (псевдо Д. Нитченко), який сьогодні живе в Австралії, є автором 20-ти книжок, виданих українською мовою, з чого три вийшли ще в Україні. З-під його пера появилися теж три його книжки написані англійською мовою.

Книжку цю в ціні 9 долярів можна замовляти, написавши на адресу: D. Nytczenko, 36 Percy St., Newport, Vic. 3015, Australia.

Канадська журналістка закликає шукати за теперішніми злочинцями

Торонто. — У щоденнику „Торонто Сан" з датою 21-го квітня 1985 року появилася стаття відомої із своїх зацікавлень проблемами совєтського режиму журналістики Барбари М. Аміл, під назвою „Ловіть теперішніх злочинців, а не старих нацистів".

На її думку причина до несподіваного зацікавлення нацистами та їхніми колябарантами саме тепер, після 40 років, є дуже неприємна. Це, пише Б. Аміл випливає з того, щоб приховати свій брак реакції на сьогоднішні злочини, які проходять безкарно в різних державах з таким самим тоталітарним режимом, як був колись нацистський.

Б. Аміл, яка є жидівського роду уважає, що ніхто не вимагає забути злочини нацистів з часів Другої світової війни, але судити їх тепер, після 40 років, це трохи надуживання справедливістю. Не може бути справедливий суд над тим, що сталося так давно і на що не можна знайти вже багато живих свідків.

Зате, пише журналістка, сьогодні в державах Африки, в країнах, що стоять під совєтським режимом є постійне переслідування і порушення людських прав, а ніхто тим поважно не займається та не шукає справедливости чи покарання винних. Але це так вигідно — пише вона — займатися тепер справою з-перед 40 років та прикидатися гуманістами, які турбуються найважнішими людськими почуваннями, помимо того, що це на ділі боротьба з духами, а рівночасно ігнорувати ріки крови, що тепер плинуть у різних частинах світу.

Вкінці Б. Аміл ставить одверто питання до міністра справедливости Канади, прем'єр-міністра і провідника опозиції, до провідників організацій оборони людських прав та до усіх канадських горожан, чому вони тепер такі зайняті поборюванням нацистського режиму, який вже давно не існує, а такі великодушні до тих, що сьогодні є такими самими, або й більше хворобливими деспотами і злочинцями.

Вона пропонує, щоб в Оттаві поставити пам'ятник жертвам тих мільйонів, які загинули в совєтських і китайських концентраційних таборах.

В Ню Йорку покажуть фільм „Жнива Розпуки"

Ню Йорк (М. К.). — Прем'єра фільму „Жнива Розпуки" про Великий голод в Україні в 1932-33 роках відбудеться тут у суботу, 11-го травня ц.р., о год. 7:30 вечора, в Українському Інституті Америки, при 2 Схід 79-та вулиця.

Фільм спонзорує Український Інститут Америки, Група Професіоналістів Ню Джерзі, Ню Йорку та Фрідом Гавз, організація оборони людських прав.

Цей 55-хвилинний фільм, виданий у Канаді, включає різні інтерв'ю із очевидцями голоду та фільмові стрічки з України, з-перед 50 років. Його склали кінопродуцент Юрій Луговий та кінорежисер Славко Новицький. Прем'єра фільму відбулася в Канаді у жовтні 1984 року.

Вступ на висвітлення є 50 дол. від особи, 75 дол. від пари. Прибуток з цього вечора іде на покриття коштів фільму та на дальшу дослідну працю про цей Український голокост.

Фільм „Жнива розпуки" буде вперше висвітлений у четвер, 9-го травня, в год. 7:30 вечора для преси та запрошених гостей.

Про ближчі інформації слід дзвонити на число телефону УІА: (212) 288-8660.

ВПИСИ ДО ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Ірвінгтон. — Фундація Рідна Школа, Інк. і Школа Українознавства Нюарку й околиці інформують, що вписи дітей на шкільний рік 1985-86 відбуватимуться тут від год. 8:30-12-ої дня у приміщенні школи св. Івана Хрестителя при Айві і Сенфорд авеню у суботи: у травні — 4-го, 11-го і 18-го, у червні — 1-го і 8-го.

Фірма І. Ф. Гаттон призналася до зловживання

Вашінгтон. — І. Ф. Гаттон, одне із найбільших фінансових підприємств у ЗСА, що займається завідуванням і перепродаванням майна, інвестиціями та паперами, призналося до зловживань, згідно з якими воно використовувало денно 250 мільйонів банкових фондів без плачення від них відсотків. При тому І.Ф. Гаттон могло господарити більйонами долярів поміж банками та депозитами різних фірм і вживати більше грошей, як воно на ділі мало.

Це зловживання дало можливість підприємству здобути 8 мільйонів додаткового приходу впродовж 20 місяців часу.

У спеціяльній пресовій конференції генеральний прокуратор Едвин Міс сказав, що підприємство І.Ф.Гаттон призналося до своєї вини і зобов'язалося заплатити відшкодування до 8 мільйонів долярів 400 банкам, з яких ця фірма брала без дозволу гроші від липня 1980 року до кінця лютого 1982 року. Голова підприємства признав, що їхні потягнення не були легальні, але заперечує, що його урядовці були свідомі того, що зловживають фондами.

Ствердження Департаментом справедливости факту, що І.Ф.Ґаттон допустилося такого зловживання є дуже важливим на майбутнє, тому що число економічних зловживань різного роду зростає. Е.Міс заявив, що Департамент справедливости буде далі працювати над розкриванням таких і подібних випадків.

Для такої престижевої фірми як І.Ф.Гаттон, яка досі мала дуже стійке місце у фінансовому світі ЗСА, цей випадок є компромітуючим.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР В. ВЕРИГИ

Ню Йорк. — В суботу, 11-го травня ц.р., о год. 6-ій вечора у парафіяльній залі української православної церкви Всіх Святих при 206 Схід 11-та вулиця (між 2-ою і 3-ою авеню) тут відбудеться авторський вечір мгра Василя Вериги, професора Торонтонського університету автора праць „Дорогами Другої світової війни", „Під сонцем Італії" та інших. Вечір влаштовують Організація Державного Відродження України (ОДВУ) — 1-ий Відділ в Асторії, 10-ий Відділ в Ню Йорку, 1-ий Відділ Українського Золотого Хреста і Український Визвольний Фонд. У програмі: П. Т. Байбак — відкриття, ред. І. Кедрин-Рудницький — слово про автора, Рома Шуган — читання уривків з творів автора, мгр В. Верига — виступ автора. Згадані організації запрошують на вечір усіх зацікавлених громадян.

АФГАНЦІ-АНТИКОМУНІСТИ ДОМАГАЮТЬСЯ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ В ОН

Вашінгтон. — Антикомуністичний і антисовєтський рух спротиву в Афганістані розгортає тепер широку кампанію за репрезентацію афганців-антикомуністів в Організації Об'єднаних Націй, яка заступила б в цій міжнародній організації режим Бабрака Кармаля, насаджений з допомогою совєтської зброї після окупації Афганістану совєтськими військами в 1979-80 роках.

З цією метою до Вашінгтону прибуло три представники руху спротиву: командир Амін Вардак, командир Валід Махрог і Омар Шерділь, які були прийняті в Державному департаменті високими речниками і обговорили з ними потребу збільшення допомоги для антикомуністичних повстанців та політичної підтримки на міжнародному форумі Адміністрації президента Роналда Реґена.

Часово, кажуть політичні спостерігачі, відвідини афганців у Вашінгтоні збіглися дуже погано, бо, наприклад, Палата Репрезентантів тількищо закінчила дебати над допомогою для антикомуністичних партизанів в Нікараґуа з негативним вислідом і пристрасті в Конгресі та різниці в поглядах на цю справу між демократами і республіканцями та Урядом ще досі тривають.

А. Вардак заявив речникам Державного департаменту, що війна в Афганістані є несправедливою під кожним оглядом і вона ведеться між великою надпотугою, якою без сумніву є сьогодні комуно-московська імперія, і маленьким народом, тому З'єднані Стейти Америки повинні допомогти слабшим, тимбільше, що вони борються за справедливу справу і виступають проти насильної окупації їхньої країни совєтською армією. Повстанці, чи як їх популярно називають „мужагедіни", контролюють, у практичному значенні цього слова, 90 відсотків афганської території. В результаті цього, заявив Вардак, „ми започатковуємо кампанію у вільному світі і на форумі ОН за прийняття нас в членство цієї міжнародної організації, бо режим Б. Кармаля є маріонеткою і він в ніякому разі не репрезентує стремлінь афганського народу".

Акція афганців це без сумніву новий клопіт для Уряду ЗСА, і тому речники Державного департаменту обережно вислухали аргументації афганців, але не займали до цієї справи жадного становища. Один із речників, який не бажав бути названим, заявив, однак, що „ми не є ще готові підтримувати аспірацій афганських антикомуністів на форумі ОН, бо така підтримка підміновувала б принципи нашої дотеперішньої політики", але не виключно, що ЗСА підтримають вимогу афганців про окрему репрезентацію на взірець Палестинської Визвольної Організації.

Афганські лідери зустрілись також з керівниками партійних репрезентацій в Сенаті і Палаті Репрезентантів і розповіли їм, що СССР вживає Афганістан для випробування своєї найм модернішої зброї, як, наприклад, тяжких панцерних гелікоптерів М-24, різнородних ракет, автоматичної зброї тощо, безкарно вбиваючи тисячі осіб у цьому експериментальному бою, бо справжній бій за опанування Перської затоки, щойно відбудеться в майбутньому між СССР і ЗСА.

В СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКА КОМПАНІЯ виробу літаків „Локгід" закінчує тепер розглядати проєкт безпілотного літака з електричним сильником і спеціяльними батеріями підсилюваними промінням сонця. Цей літак, вагою біля одної тонни, матиме окрему апаратуру для контролі функціональности літака і практично може бути в повітрі вічно. Раз на рік він буде приземлюватись для перевірки. Цей літак передбачений для серійної продукції в 1992-93 роках і він, на думку спеціялістів, матиме велику вартість при застосуванні його для військових цілей. У Пентагоні звернули увагу, що і так певна кількість літаків перебуває стало у повітрі з огляду на безпеку ЗСА і вільного світу.

СКРАЙНЬО-ПРАВИЙ УРЯД Чіле наказав арештувати 264 противників, а 12-ох вислав з країни, вважаючи їх особливо небезпечними. Вони, згідно з інформаціями урядової агенції, займалися організуванням спротиву проти уряду президента Авґуста Піночета і були ініціяторами великих антиурядових демонстрацій.

НІКАРАҐУАНСЬКИЙ „ПРЕЗИДЕНТ" Даніель Ортега, який тепер перебуває на відвідинах дв країнах Східньої Европи, заявив югославським лідерам, з якими він недавно зустрічався, що Нікараґуа тепер переживає тяжкі части тиску і погроз зі сторони З'єднаних Стейтів Америки в першу чергу і їхніх приятелів в Центральній Америці. Ортеґу прийняв на окремій авдієнції діючий тепер президент колективного керівництва Югославії Алі Сукрія. Обидва політики обговорювали справу збільшення торговельної виміни між Нікараґуа і Югославією у виді ембарґо, застосованого проти тієї прокомуністичної країни Вашінгтоном.

БЕЛЬГІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР закордонних справ Лєо Тідеманс відклав на неозначений час свою запляновану поїздку до Польської Народної Республіки після того, як йому було сказано, що він не зможе зустрінутись і розмовляти з лідерами забороненої профспілки „Солідарність". Тідеманс заявив кореспондентам, що така поїздка з обмеженими можливостями не мала б для нього великого значення, якщо він не зможе зустрічатися з особами, які цікавлять бельгійську спільноту. Крім того польський амбасадор у Брюсселі заявив Тідемансові, що прем'єр-міністер польського уряду Войцех Ярузельскі не зможе прийняти його на розмову з огляду на інші обов'язки. Британський міністер закордонних справ Джефрі Гов і італійський міністер Джуліо Андреотті зустрічалися з Ярузельским і речниками „Солідарности".

СИН ПРЕЗИДЕНТА З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реґен, молодший, будучи в Москві в характері приватного туриста, мав перший раз нагоду спостерігати і фотографувати як святкують в Совєтському Союзі день 1-го травня. Він з великим зацікавленням слідкував за великою парадою в Москві і дуже часто зі здивуванням відчитував антизахідні написи на великих плякатах, що їх несли учасники паради. Дещо дивним було те, що маршируючі біля мавзолею Владіміра Леніна робітники, молодь, спортовці та інші, не несли, як це було раніше у совєтській звичці, великого портрета теперішнього совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова, який на трибуні відбирав перший раз параду в характері генерального секретаря ЦК КПСС.

Західні лідери погодились на поширення вільної торгівлі

Президент Роналд Реґен з канцлером Гельмутом Колем в Бонні перед першими нарадами економічної конференції.

Бонн, Західня Німеччина. — Західні лідери, тобто, голови сімох індустріяльних держав, учасники цьогорічної конференції в Бонні, у принципі погодилися, крім застережень французького президента Франсуа Міттерана, на поширення вільної торгівлі і злагіднення вивозу і ввозу товарів з однієї країни в другу. Економічні спостерігачі кажуть, що це порозуміння, в користь якого висловились прем'єр-міністри Великобританії, Японії, Італії, Канади, Західньої Німеччини і, очевидно, ЗСА та речник Европейського економічного ринку, треба завдячувати в першу чергу ранішим розмовам президента Роналда Реґена з названими західніми лідерами, які відвідували Вашінгтон на передодні - европейської конференції.

В окремих розмовах в Бонні між президентом Р. Реґеном, канцлером західньонімецького уряду і прем'єр-міністром Японії Ясуґіро Накасоне, три великі держави постановили відбути довшу економічну конференцію для основнішого обговорення торговельних справ і контролі торгівлі так, щоб вона не шкодила економіці західніх альянтів.

Сьогодні, тобто в суботу, 4-го травня, розпочалась офіційна візита президента Р. Реґена в Західній Німеччині, яка триватиме шість днів. Вона розпочалась великим прийняттям в честь Президента З'єднаних Стейтів Америки у віллі Гаммершмідт, резиденції президента Західньої Німеччини Ріхарта Вайцсекера. В окремій розмові Р. Реґен і деякі його найближчі дорадники перевели довшу розмову зі згаданим президентом ФРН, в присутності канцлера Гельмута Коля, на тему відзначень 40-ої річниці закінчення Другої світової війни. Очевидно, розмова відбувалася без участи журналістів і тому досі не відомо про що саме була мова і чи взагалі співрозмовці згадували контроверсійну справу відвідин Президентом ЗСА німецького військового цвинтаря у Бітбурґу та концентраційного гітлерівського табору в Берґен-Бельзен. В одному погодились делеґації ЗСА і Західньої Німеччини, що 40-річницю не можна відзначувати тільки як дату закінчення Другої світової війни і гітлерівського варварства, але також як дату започаткування нової ери співпраці між вільними демократичними народами, зокрема між Америкою і Західньої Німеччиною. Речник західньонімецького уряду Петер Биніш поінформував кореспондентів, що західньонімецькі речники були дуже задоволені вислідом розмов і висловлювали подяку Президентові ЗСА за його відвідини і поставлення справи скріплення американсько - німецької приязні тепер і в майбутньому. Р. Реґен, як відомо, не погоджується з теорією збірної відповідальности німецького народу за гітлерівські злочини і відкидає теорію вічного нап'ятнування німців та скинення на них відповідальности за висліди Другої світової війни, 40 років після її закінчення.

В загальному політичні спостерігачі вважають побут Р. Реґена в Европі успішним, не зважаючи на напади на нього ліберальної преси і деяких етнічних груп за пляновані відвідини військового цвинтаря в Бітбурґу. На відвідини президента Р. Реґена очікують також Еспанія і Портуґалія.

В АМЕРИЦІ

В ДНІ 1-ГО ТРАВНЯ ц.р. Сенат затвердив нову суму пенсії соціяльного забезпечення, включно з підвишкою спричиненою інфляцією. Ця провізія, як відомо, була усунена з бюджету президента Роналда Реґена. Раніше демократи обвинувачували Президента у зломанні обіцянки даної спенсіонованим громадянам Америки під час виборчої кампанії.

НАКЛАДАЮЧИ ЕКОНОМІЧНЕ й політичне ембарґо на Нікараґуа, президент Роналд Реґен започаткував нову фазу американської політики відносно Нікараґуа, без уваги на те, чи це затвердить Конґрес, чи ні. Одначе, як інформують з конґресових кіл, підтримка Конгресу виглядає тепер більш як певною, спеціяльно після поїздки до Москви президента Нікараґуа Даніеля Ортеґи, який повертаючись до Нікараґуа публічно заявив, що в Москві йому приобіцяли мілітарну і економічну допомогу „для боротьби з американським імперіялізмом".

В НЮ ЙОРКУ МІСЬКА поліція арештувала 14 рабинів 1-го травня ц.р., які протестували проти відвідин президентом Роналдом Реґеном німецького військового цвинтаря в Бітбурґу, Західня Німеччина. Вони твердили, що відвідини цього цвинтаря вказують на непошану й незацікавлення американського Президента трагедією жидів під час гітлерівського правління в Німеччині.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ Сворні Бравн в Лос Анджелесі зарядив депортацію хорватського провідника Андрея Артуковіча, якому закидають, що він під час Другої світової війни був відповідальним за вбивство 7,000 сербів, циганів і жидів. Артуковіч був міністром внутрішніх справ „незалежної" Хорватії. Спершу суддя закидав йому лише вбивство одної людини, але згодом, на основі „нових доказів" доставлених югославським урядом, йому додано ще новий і більший злочин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50, — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ґорбачов: диктатор і автократ

Після останніх характеристик у деяких західніх пресових органах про „людяність" і „мирну вдачу" Михаїла С. Ґорбачова приходить невідкличне розчарування та несмак. Чомусь — не знаємо причин — після першої візити Ґорбачова до Англії, де він безустанно усміхався і у всім „потакував", зродилося враження, що це новий совєтський диктатор „з людяним обличчям".

Зараз, коли він прийшов до влади в компартії, Ґорбачов почав обсаджувати керівні місця своїми приятелями та підхлібниками. Він взяв до політбюра трьох нових членів, а саме Віктора М. Чебрикова, який поданий як „українець," і який є головою КҐБ, Єгора К. Ліґачева і Ніколая І. Рижкова — всі з прибічників померлого каґебіста Юрія Андропова. Що Ґорбачов є беззастережним диктатором і автократом, свідчить про це його галаслива промова до фабричних робітників в Москві, в якій він грозив репресіями проти „робітничого застою" та невиконання робітничих норм.

На міжнародному фронті Ґорбачов рівнож осягнув певні дипломатичні успіхи. В Англії минулої осени він зробив дуже позитивне враження на членів уряду, включно з прем'єр-міністром Марґаретою Тачер. В останній поїздці до Польщі Ґорбачов „чарував" поляків.

Але його погляд і відношення до Америки цілком не відбігає від становищ його попередників. На засіданні центрального комітету компартії Ґорбачов гостро заатакував З'єднані Стейти Америки. Він твердив, що переговори про роззброєння у Женеві виявили, що Америка не є серйозна в справі контролі зброєння, і він обвинуватив ЗСА в порушенні угод, намагаючися відділити проблему стратосферичного зброєння. В загальному, він оскаржив Америку у присвоюванні собі права „робити інтервенції де б це не було."

У Варшаві, Ґорбачов говорив більш „стримано", повторюючи совєтські „мирові пропозиції," та закликав НАТО „бути більш серйозним у своїх пропозиціях."

Як можна було сподіватися, Ґорбачов закликав західніх союзників Америки „бути більш серйозними і думаючими" відносно атомових ракет в Західній Европі, але не домагався, щоб їх звідтіля забрати.

Замітним є також цей факт, що Ґорбачов ні слова не згадав про пляновані відвідини президента Реґена на німецький військовий цвинтар в Бітбурґу, Західня Німеччина. Він також не критикував президента Реґена за американську політику в Нікараґуа.

Одначе Ґорбачов залишив всю критику Америки ген. В. Ярузельському, московському квіслінґові у Варшаві, який стало критикує „неморальну поставу західніх політиків, які плянують відвідати правдивий смітник історії, гроби ессесівських злочинців і катів".

За це Ґорбачов повторив заяву „солідарности" з Польщею, але ні слова не згадав про економічну допомогу Польщі зі сторони СССР, яка переходить дуже важкий економічно-фінансовий період і потребує цієї матеріяльної допомоги від СССР, або ще більше від „загниваючих капіталістичних країн" Заходу.

Підсумовуючи можна сказати, що дальший курс політики Ґорбачова зарисовується не в надто рожевих барвах і покищо нічим не відбігає від політичного курсу його попередників.

СОВЄТСЬКИЙ СУД ЗАСУДИВ на два роки примусових робіт релігійного поета і проповідника 27-річного Володимира Франчука за „образу батьківщини", інформують дослідники з Кестон коледжу. В повідомленні сказано, що Ф. Франчука агенти КҐБ заарештували в листопаді 1984 року в Україні. Совєтські речники заявили, що писання Франчука, які поширювались як захалявна література в СССР, публікувались у Фінляндії і передавались радіостанціями на Заході з нотками образи на адресу СССР і соціялістичної системи взагалі. Кестон коледж студіює релігійні процеси в СССР й інших комуністичних країнах східнього бльоку.

ПОЛ НІЦІ, ДОРАДНИК президента і американський делегат на розброєневу конференцію в Женеві, заявив, що совєти домагаються, щоб Америка здержала досліди над програмою космічної оборони. Він також сказав, що Москва є вповні відповідальна за зволікання та брак будь-якого успіху на женевській конференції.

ДВА АМЕРИКАНСЬКІ спортовці досягли здавалося б неможливого: один 29-річний Дейвид Брічерс з Нютону, Масс., досягнув вершка гори Мавнт Еверест, висотою 29,028 футів, вже другий раз, а 55-річний мільйонер з Даллесу в Тексасі, Дік Бесс став найстаршою особою, яка досягнула цієї мети.

Михайло Кучер

ІЗРАЇЛЬ СЬОГОДНІ

Ізраїль держава молода — 37 років. Святочного ювілею досі робити не збирається. Ізраїль потонув в економічному хаосі. Не допомагають величезні американські позички. Катастрофально зменшується продукція. Народ живе понад стан, існує на кредит, зуживає більше, як продукує. Інфляція осягнула фантастичної цифри 1,200 відсотків. Але таким явищем поза урядом мало хто цікавиться. Люди добре харчуються, купують, громадами їздять за кордон і зуживають дорогу валюту.

Ізраїль має для ЗСА подвійне значення політичне і стратегічне. Тому в дослівно діраву кишеню Ізраїля йдуть величезні американські позички, які ніяк не поліпшують катастрофальне економічне становище Ізраїля.

Чому ж так сталося, якщо взяти на увагу те, що жиди вважаються економічними геніями? Ізраїль — бідна країна без власних природних багатств. Населення побільшилося в п'ять разів і в своїй масі живе нормами XX століття. Жидам властиве бути незадоволеним собою і своїм суспільством, якщо мрія і то ідеалістична не відповідає життєвій дійсності. Між мрією і життєвою дійсністю прірва. Тому діяч великої французької революції, побачивши реальну республіку, вигукнув „якою чудовою була (виглядала) республіка за монархії".

Одним з чинників, які викликають незадоволення жидів в Ізраїлі є те, що мрії творців сіонізму були дуже високими. Теперішні громадяни Ізраїля підтримують мрії своїх предків і теж творять пляни, які не відповідають реальности. Жиди мріяли, що Ізраїль не буде отак собі ще одною державою, яких досі є більше як 150-ти, а стане прикладом для цілого людства.

Держава Ізраїль постала після страшної катастрофи, яка впала на жидів. Психологічно зрозуміло, що люди після катастрофи були спочатку задоволені своєю державою, своїм прапором і незалежністю. Тоді хотіли небагато — хліба і свободи. Більш нічого не треба. Повоєнна еміграція привела в Ізраїль тих, хто пережив гітлерівські і сталінські табори смерти. Вони спаслись чудом і мріяли про мале, але несподівано отримали дуже багато — власну державу. Психологічно легко зрозуміти тих людей і скромність їх вимог — нехай буде дах над головою і кусок хліба на столі, і щоб вільно дихати, і спокійно спати. Одначе з другого боку в тій категорії людей, які втратили роки життя в таборах, постало бажання наздогнати втрачене і те „втрачене" інколи осягали не дуже моральним способом.

Є в Талмуді мудре прислів'я, яке постало тисячі років тому про жидівський народ — він може злетіти до зір, але й може стати порохом. І було пояснення — людина яка творить шляхетне, підіймається до зір, але в людській слабості робиться порохом. Така природа людини, яку не можна переробити. І такі люди живуть в Ізраїлі. Створення держави і війна за незалежність викликали незвичайний приплив енергії. Починати треба було з малого, а осягнути треба було дуже багато. Однак стан дуже великого напруження і припливу енергії не міг тривати довго. Наступив спад. І напруження свята зникає у будні дні. Залишається тільки втома і розчарування. Перемогу здобуто дуже великою ціною, після перемоги прийшла переоцінка вартостей. Народ Ізраїля доказав, що може зробити неможливе, то прийшов час зробити можливе. Будень також потребує мужність і силу, щоб стати перед обличчям сірого дня, коли треба рішати багато малих проблем, з яких разом твориться те, що називається якістю життя.

Ізраїльське суспільство сповнене парадоксів. Воно створило культурний плюралізм, який може стати зразком для західніх суспільств. Суспільна структура Ізраїля складається з різнорідних елементів, які психічно пов'язані з країнами, що їх залишили. Є в Ізраїлі люди з країн Азії та Африки, з Совєтського Союзу. Ізраїльське суспільство — це фактично етнографічний музей людства і є масова культура, яка нищить різність, нівелює національні особливості і творить стандартний тип людини, подібний до всіх одягом та способом мислення.

Одначе залишається проблема як зберегти плюралістичні основи культури без шкоди для національної і мовної єдности народу. Досі культурний розвиток Ізраїля йшов східньоевропейським шляхом. Але в Ізраїлі опинились люди з Азії і Північної Африки з впливами ісляму. Тому соціяльні контрасти для Ізраїля — це динаміт і вони можуть існувати довго. Це моральні аспекти проблеми. Ніхто не може відібрати жидам те, що вони створили на різних мовах поселення, серед якого жили.

В Ізраїлі припинилася завзята в минулому війна між івритом і ідіш. Була хутка івраїзація, шукання загубленого. Доходило до бійок на зборах. Зміст життя і призначення Ізраїля виходить далеко поза межі високого економічного рівня життя. Це не тільки ще одно авто і то велике, це не тільки помешкання з п'яти кімнат з килимами і кольоровою телевізією. Одночасно з великим стремлінням до побутового комфорту, помічається в Ізраїлі тяга до релігії у молодих людей, схильність до національного містицизму. Соціологи пояснюють це явище як тоску по Високому і воно противиться психозі масових бажань економічного характеру. Можливо вже настає час духових шукань. Суспільство, яке осягнуло і потонуло в матеріяльних досягненнях, відчуло що не має духовного спокою.

Релігійна молодь Ізраїля більш стримана, добре поводиться на людях, у школі, на вулиці, не вживає наркотики і стримана статтево. „Нова" людина, вихована на теоретично чудових ідеях соціялізму, дуже легко погоджується з суспільством, де панує насильство, хабарництво, злочин і наркоманія. Такі люди є в Ізраїлі і вони приїхали з СССР. І такі люди дали великий відсоток злочинців. Часто це люди з вищою освітою. Матеріялізувати гуманістичну мету — нелегко, шукання й досі провадиться в Ізраїлі. В СССР маємо абсурд. Для осягнення теоретичної гуманістичної мети режим послуговується терором. Терор є і в Ізраїлі, але він імпортний і не має на меті ущасливити когось. Є інші тяжкі проблеми як ввести в суспільство XX століття людину яка вперше їде поїздом, летить літаком, вживає телефон, але говорить так, що її не розуміють найкращі поліглоти ізраїльських університетів.

Для більш менш нормального існування Ізраїля потрібен чесний постійний зв'язок з жидівською діяспорою. І тим журяться ізраїльські соціологи і демографи. Жидівська діяспора поволі зникає. Що станеться з Ізраїлем, якщо вона зникне.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про нецікаве життя

Розуміється не одного нашого читача такий заголовок здивує. Бо якже так? Живемо в таких незвичайно цікавих часах, коли такі величезні переміни зайшли у майже кожній ділянці, а вже найбільше в технологічній, а хтось хоче переконувати, що життя не цікаве?

Але ми хочемо писати про один тільки специфічний аспект того життя, а ним у цьому випадку є українське духове інтелектуальне життя нашої спільноти, що живе на вільних землях — американській, канадській чи інших, далеко від України.

І тут саме мусимо таки зі сумом ствердити, що це життя стає з кожним роком менше цікаве, менше глибоке і менше повне.

Таким ствердженням ми напевно не кажемо нічого нового тим, що за нашим культурним життям, особливо літературним, журналістичним, публіцистичним чи мистецьким, слідкують. Бо природним ходом життя, щораз менше залишається серед нас таких, які цими справами цікавляться, яким ці ділянки близькі та в яких вони працювали.

Раз-у-раз мусимо сприймати із смутком вістки, що відходять ті, які вдержували на високому рівні це культурне життя, які давали у нього свій вклад, свою частину із глибини серця, душі та знання. Ось в останньому тижні знову вдарила нас вістка як грім, що вже не має між живими одного із тих сильних дубів українського культурного життя — Юрія Стефаника. І скільки таких болючих вісток довелось нам в останньому часі читати в нашій пресі.

Хтось, колись видумав дуже переконливе твердження, що кожна людина є заступима. Воно правда, якщо йдеться про звичайних споживачів хліба, про пересічних людей. Але у нашій вільній спільноті не можна заступити ніким ані письменників, ані журналістів, ані знавців музики чи театру — бо у молодшого покоління, хоч як здібного у різних професіях, немає зацікавлення посвятитись саме цим ділянкам, що вимагають не лише доброго знання української мови, але й глибокого знання усіх дотеперішніх процесів розвитку нашої культури.

На місце наших письменників, літераторів, поетів, журналістів, які від нас відходять — не приходять нові і ніхто не вносить у наше духове життя щось нове, освіжуюче і творче, щоб воно було цікаве, сповнене глибини, як це було ще в не так давніх роках.

Щораз менше, отже, авторських вечорів, щораз менше книжок, що ставали б черговим видатним етапом в українській літературі, щораз менше часописів і журналів.

Наша сусідка по-праці особливо турбується цим фактом і не раз говорить, що сьогодні нецікаво немає ж бо з ким зустрітись, щоб обмінятися думками, погуторити на теми далекі від щоденного життя, зачерпнути свіжої снаги до творчої праці.

Справді ми, що належимо до старшого покоління, яке пам'ятає ще часи, коли українське культурне життя було у повному розквіті, не можемо не відчути різниці за цих останніх десять років.

Ми не єдині, що це завважуємо. Ось наприклад, в останньому числі „Лиса Микити", що його маємо на руках віддзеркалює цей стан наш незрівняний ЕКО пишучи: „що тобі з поезії, коли ти не маєш з ким її читати, що тобі з доброго дотепу, коли не маєш кому його розповісти, що тобі з мудрости, коли не маєш кого повчити, що тобі з радости, коли не маєш з ким тішитися..."

Аж хочеться додати до того: „що тобі з життя, коли воно стає так не цікаве".

О—КА

Василь Пасічняк

ДО ВІДЗНАЧЕННЯ 20—РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА В ЗСА

Цього 1985 року, в липні промине 20 років від часу, в якому наш Блаженніший Верховний Архиєпископ, пізніше перший Патріярх Української Помісної Католицької Церкви, по дворічних своїх роздумах про знівечення впливами Москви його внесення з 11-го листопада 1963 року, щоб піднести Києво-Галицьку Митрополію до гідности патріярхату, хоч це внесення схвалили 2,151 Отців Вселенської Церкви на своєму Другому Ватиканському Соборі, дійшов до переконання, що український патріярхат треба здобувати силою українського Божого люду, на основі історичних прав його Церкви. Цю ідею Блаженніший Отець Йосиф виявив між іншими і проф. Миколі Чубатому, під час його відвідин Патріярха Йосифа в Римі, в липні 1964 року.

Професор М. Чубатий, вернувшись з Риму до ЗСА, переповів свою розмову редакторові Василеві Качмареві, д-рові Романові Осінчукові та іншим чільним мирянам, які не могли погодитися з тим, що совєтські впливи у Ватикані не допустили до визнання українського католицького патріярхату. В обличчі цього факту, ці діячі, у більшій мірі заходами ред. В. Качмара, в літі 1964 року ініціювали пропатріярхальні комітети по більших українських скупченнях, для збирання підписів під петицією до Святішошо Отця — Папи Римського, в справі патріярхату і вони повели широку акцію для освідомлення українських мирян про потребу патріярхату та про потребу їхньої підтримки для цієї преважливої справи. Під петицією до Папи підписалося понад 40,000 українців.

По однорічній акції цих „ад гок" комітетів відбувся Крайовий З'їзд їх представників в Ню Йорку, Н.Й., ЗСА, 19-го червня 1965 року, на якому оформлено Крайовий Комітет за Створення Києво-Галицького Патріярхату. Для цього З'їзду прислали своє благословлення Архиєпископ Іван Бучко з Риму і Митрополит Максим Германюк з Канади, а згодом управу цього Комітету благословив Блаженніший Глава Української Помісної Церкви Йосиф. Комітет дальше продовжував дію в справі патріярхату і вислав листа до Папи Павла УІ-го, кардинала Чіконіяні і до кардинала Тести. Комітет одержав відповідь з Ватикану, що справу Українського патріярхату в цьому часі не можна буде вирішити.

По одному році своєї діяльности Комітет скликав З'їзд, в суботу 23-го квітня 1966 року, в Ню Йорку, в якому взяли теж участь представники Комітету Оборони Української Мови і Традиції із Чикаго, Ілл., як обсерватори, на чолі із проф. Попелем і д-ром Городиловським. З'їзд оснував Товариство за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви, за схваленим статутом і вибрав Крайову Управу Товариства, що її очолив Василь Пасічняк. Ця Управа продовжувала патріярхальну діяльність. На своєму першому засіданні її голова подав пропозицію, щоб Товариство ініціювало створення Світового Товариства за Патріярхалний Устрій Української Католицької Церкви, на що Управа дуже радо погодилася, а вслід за цими заходами її голови повстав Ініціятивний комітет для організації „Світового Товариства з ПУУК Церкви", в складі адвокат Криштальський, голова (тодішній голова Українських журналістів), Василь Пасічняк, секретар, Дарія Кузик, скарбник і Володимир Пушкар, член.В. Пасічняк зорганізував теж Світовий З'їзд Мирян . під час

(Закінчення на стор. 4)

Участь українських науковців у третьому світовому конґресі

Наукові міжнародні конгреси знавців СССР і країн Східньої Европи відбуваються щоп'ять років у різних країнах світу. Попередні два мали місце в Бенфі, Альберта в 1975 році, а другий в 1980 році в Гарміш-Партенкірхен, Німеччина. Організатором тих конгресів є Міжнародний комітет для студій СССР і Східньої Европи, який репрезентує 18 національних асоціяцій, що об'єднують знавців усіх ділянок науки у питанні вивчення СССР і Східньої Европи із загальним членством 6,940 осіб. Це, так би мовити, вершок професійних людей, яких наукову працю та вплив слід відповідно доцінювати, а українцям зокрема.

Третій конгрес відбудеться у днях 30-го жовтня — 4-го листопада у Вашінґтоні, Д.К., у Шератон Вашінґтон готелі. Відрадним явищем є те, що на тому конґресі, як і в минулих, українська тема буде заступлена трьома важливими під сучасну пору сесіями та участю двадцяти українських професорів з країн Північної Америки і Европи. В числі біля 200 сесій знаходимо в програмі конгресу такі українські сесії: 1. „Хрищення Русі", сесія спонзорована Науковим Товариством ім. Шевченка з участю професорів: Ігор Шевченко, Мирослав Лабунька, Омелян Пріцак і з неукраїнців — Ярослав Пелікан, Джан Ворглі і Анджей Попе. 2. „Михайло Грушевський — історик України і Східньої Европи", цю сесію спонзорує Асоціяція для студій національностей (СССР і Східньої Европи) та НТШ з участю професорів: Роман Шпорлюк, Степан Горак, Володимир Косик і Орест Субтельний: з неукраїнських професорів — Джан Армстронг і Майкел Керен. 3. „Уніятська церква між Москвою і Ватиканом після Другої світової війни" з участю професорів: Богдан Боцюрків, Василь Маркусь і о. Атанас Пекар, а з неукраїнських професорів — проф. Томас Бирд, Деніс Дан і Річард Маршал.

У інших сесіях на різні теми візьмуть участь слідуючі професори і бібліотекарі: Стефан Мардак з Німеччини, Богдан Гарасимів, Василь Дмитришин, Мирон Момрик, Джан Кульчицькі, Ігор Стебельський, Микола Богатюк, Олесь Смолянський, Ярослав Білинський, Дмитро Штогрин і Мирослав Мудрак Цішкевич. Можливо, що тут мають місце деякі пере-

(Закінчення на стор. 4)

Іванна Савицька

ЛИСТ З ЕСПАНІЇ

Лариса ходить по кімнаті, міряє кроками малий квадратовий простір і дивиться нетерпляче на годинник. Приблизно біля другої години по полудні старий, задиханий листоноша підкочує під кам'яницю полотняний возик, туго набитий поштою. Білі, сірі, жовті й зелені листи з людськими радощами, смутками й проблемами щезають у вузеньких скриньках, та ця, із числом п'ять знову порожня. Лариса журиться. Лариса плаче.

— І скільки треба днів, щоб дістати лист із Мадриду? Три, чотири, ну, хай би п'ять. А це вже другий тиждень, як Олег полетів до Еспанії. Ні вістки, ні чутки, ні слова. Вони розлучились на два роки, бо так виходить найкраще. Олег закінчить студії, вернеться лікарем, щоб згодом зажити краще, їм обом, розуміється їм обом. Та це, покищо, таємниця.

Цей перший з Еспанії лист такий важливий, невже він в дорозі загубився? У Лариси на часочок прояснюється лице і ледве видно всміхається. Прощаючись, Олег сказав: — „Пішлю тобі із Мадриду білу, еспанську мантилью. Білу, білесеньку, павутинну. Бережи її, не вдягай, не показуй навіть нікому. Вона на весілля буде, розумієш?

Лариса розуміє добре, та сьогодні — ні вістки, ні слова, ні білої, павутинної мантильї.

Раптом задзвонив телефон. Лариса підбігла метеликом, вхопила слухавку і почула:

— Тут мотоциклева фірма Ґордона, чи можемо говорити з пані Ларисою М.

— Прошу, я слухаю.

— Нам приємно повідомити вас, що ми одержали замовлений вами мотоцикл. Будь ласка, подайте місце і час, куди його треба відставити.

— Мотоцикл? — здивувалась Лариса. Я нічого в тій справі не знаю. Це помилка, якась очевидна помилка.

Ларису просили підождати. За хвилину той самий голос продовжував говорити:

— У нас на руках дата вашого замовлення, вісімнадцятого травня, цього місяця. Рахунок заплачений, тут і точна ваша адреса: Пані Лариса М., вулиця Широка, число 20, номер телефону такий-то, а такий, чи ж не так?

— Адреса правильна і добрий номер телефону, проте з мотоциклем справа мені неясна. Подайте, будь ласка, свій телефон, я вас покличу скоро, розмовившись перше з моїм братом.

Розмовитись з Віктором було трудно. Він від'їхав у дальше службове відрядження і мав повернутись щойно за декілька днів.

Лариса, вагаючись, набрала Ґордонів номер добре не знаючи навіть, що їй треба казати.

— Говорить Лариса М. В справі щойно відбутої розмови.

— Якої саме? — спитав неввічливий голос.

— В справі загадкового мотоцикла, відповіла Лариса, приховуючи явне збентеження.

— Тут фірма Ґордонів, гуртівня чеських кришталиків, чого вам треба, пані?

Лариса поставила слухавку й розкрила телефонну книжку. Ґордонів було кілька, прийшлося просити інформації.

— Мені прикро, мені дуже прикро, мотоциклевої фірми Ґордонів у нашомі місті немає, немає її і в околиці.

Та тут задзвонив дзвінок і в двері сильно постукали. „Special Delivery" — пані, „Special Delivery!"

Був це маленький пакетик, чи радше більша коверта, яка прилетіла з Мадриду. Лариса рвучко зірвала папір, торкнулась пальцями мережива, і стала шукати листа. Він лежав під верхом, заклеєний, чомусь із значком, аж дивно...

Олег писав:

„Кохана!

Я вродився у чепці. Все складається краще, як ми думали. Всі мої іспити враховані. Прийдеться добре повчитись рік, півтора, не більше. Прости, що пишу з припізненням. Мадрид прекрасний, фантастичний.

Живу в Амандової тітки, пані Льореллі. Кімнатка моя маленька і високо, проте дешева і близько школи. Я захоплений містом, захоплений людьми, природою, стилем, стариною.

Завтра їдемо з бравурним Амандом подивитися на заливи і пристані.

Мантилью (чи гарна?) бережи, вона пригодиться напевно. Сховай і нікому не показуй.

Цілую гарячо і вірно
Твій Тореадор".

Лариса припала устами до листа і злива бальзамних, цілющих почуттів пройняла її всю, забрала смуток, біль і неспокій, розправила зв'язані крила, підняла вгору.

Ще б тільки глянути на мантилью, на хвилину розгорнути її, торкнутись майбутнього щастя.

Та тут, на землю, випала із мантильї карточка, якась маленька записка чужим, незнаним почерком.

„Дорога Пані!

Шлю Вам мантилью і листа від Вашого милого хлопця.

Мені прикро писати, та дня вісімнадцятого травня він згинув в мотоциклевій катастрофі.

Точніші інформації подасть Вам Ваша амбасада.

Марія Льореллі,
Мадрид".

Караються, мучаться, але не каються

„Якщо я був би останнім українцем на світі, я і тоді боровся б за Україну"

Л. Лук'яненко

Поет і публіцист

Василь Стус, поет і публіцист, народився 8-го січня 1938 року в селі Рахнівці, Гайсинського району, Вінницької області в селянській родині. Він є одружений з Валентиною Попелюх. Подружжя має сина Дмитра, народженого 15-го листопада 1966 року.

В. Стус закінчив Донецький педагогічний інститут, служив в армії, працював учителем, робітником. У 1964 році він став аспірантом Інституту літератури Академії Наук УССР, звідки його звільнили у вересні 1965 року. Поезії і статті Василя Стуса були надруковані майже в усіх республіканських періодичних виданнях. За виступ на захист заарештованих українських інтеліґентів він був постійно переслідуваний.

У вересні 1965 року В. Стус виступив перед глядачами в київському кінотеатрі „Україна", закликаючи киян протестувати проти таємних арештів і закритих судів, які тоді розпочалися на Україні. Він відкрито і послідовно виступав проти порушень законности, проти придушення вільного слова і вільної думки.

У червні 1966 року був звільнений з посади старшого наукового співробітника Державного історичного архіву в Києві. Перед першим арештом працював старшим інженером.

Василь Стус

В 1968 році Василь Стус підписав так зване „Звернення ста тридцяти дев'яти" діячів культури, науки, мистецтва, а також робітників Київської ГЕС. Це був перший такого маштабу громадський протест проти відновлення на Україні сталінського духу сваволля і беззаконь.

В 1972 році Стус став членом Комітету на захист Ніни Строкатої-Караванської.

В. Стус був заарештований в січні 1972 року і засуджений в Києві у вересні того ж року на 5 років табору суворого режиму і 3 роки заслання. Ув'язнення відбував у концтаборі в Мордовській АССР, а заслання — в Маґаданській області. Після повного відбуття строку покарання повернувся на Україну і жив у Києві.

В лютому 1978 року у В. Стуса зробили обшук, після чого відправили на допит у районний центр Усть-Омчуг. Під час допиту В. Стус написав листа, де виклав свої думки про процеси в Україні в 1961, 1965 і 1972 роках. Він вимагав, щоб лист і протокол обшуку був переданий Београдській нараді й Комісії прав людини ОН. Цей допит тривав три дні.

В листі до Київських установ, написаному в 1977 році, Стус, між іншим, вимагав, щоб на його майбутній суд допустили представників Світового Конґресу Вільних Українців (СКВУ), а якщо це не станеться, то він не буде брати участи в суді. Коли прийшла його судова розправа, він в дійсності відмовився брати в ній участь, уважаючи цей суд незаконним.

Коли в травні 1978 року йому відмовили право відвідати свого вмираючого батька в Донецьку, Стус оголосив голодівку. Підтримуючи його, оголосили голодівку також Вячеслав Чорновіл, Стефанія Шабатура та Ірина Стасів-Калинець. В результаті цієї голодівки 7-го червня Стус одержав дозвіл відвідати батька.

В Стус став членом Української Гельсінкської Групи в жовтні 1979 року. За участь в Українській Гельсінкській Групі був заарештований у травні 1980 року і засуджений того ж року на 10 років ув'язнення і 5 років заслання. Він відбуває покарання в концтаборі особливого режиму ч. 389/36-1 в Пермській області, Сусовський район, пос. Кучино. Тут жорстоко переслідують хворого і виснаженого українського поета і борця за національні та людські права українського народу. Три роки забороняють йому побачення з родиною, а за співання колядок на Різдво 1982 року довгий час його тримали на строгій поодинці. Стан здоров'я Василя Стуса останньо дуже погіршився. В нього активна туберкульоза.

Усі ми мусимо йому допомогти морально й матеріяльно. Василь Стус повинен відчути, що в його обороні стоїть вся українська патріотична спільнота й мобілізує всі сили для його звільнення. Між іншим, В. Стус звернувся до всіх українців у справі допомоги його матері ось якими словами: „Прошу не покинути напризволяще маму Стус Олену Якївну, 1900 року народження. Її адреса: 340026, Донецьк, Чувaська 19. Живе вона з дочкою Марією Семенівною (1935 року народження, вчителька математики). Потребує мама головно моральної підтримки, виплакуючи очі за сином. Люди добрі, хай не буде вона самотньою у своєму горі — підтримайте її дух".

На Заході досі появилися дві книжки пера В. Стуса — збірки поезій „Зимові дерева" і „Свіча в свічаді". В. Стуса вважають за одного з найкращих сучасних українських поетів. Його перші поезії появилися в 1959 році, а перша головна праця в журналі „Дніпро" у 1963 році.

Таборові власті останньо заборонили Стусові зустріч з родиною, яку він не бачив протягом останніх чотирьох років, після того як відмовився говорити з родиною по-російськи в присутності наглядача.

У 1980 році В. Стусові запропонували професорську посаду в університеті Ля Сал в Філядельфії. Відповідаючи телеграмою, він прийняв згадану пропозицію, однак новий арешт не дозволив йому зайняти цієї посади.

Ось уривок із судової розправи (1980 рік) Стуса під час допиту свідка Світляни Кириченко, дружини Юрія Бадзя:

Кириченко: „Прошу суд запитати Стуса, чи визнає він цей судовий процес законним".

Стус: „Не визнаю".

Кириченко: „В такому разі й я відмовляюсь брати участь у цьому процесі".

Прокурор: „Вимагаю притягнути свідка Кириченко до кримінальної відповідальности за відмову давати свідчення".

В тому моменті С. Кириченко вийшла демонстративно із залі суду. А коли судова процедура закінчилася, Стус вигукнув: „Кати! Ви мені й останнього слова не дали сказати".

НОВІ ЧЛЕНИ УІА:

НОВІ ЧЛЕНИ УІА: Іван Галавей, Михайло Головей, Іванна Джус, Ольга Діамонд, Інж. Радослав Жук, Марта Іванчишин, д-р Дмитро Кострубяк, Іван Кравчак, д-р Зиновія Кунцьо, Степан Кунцьо, Віра Кушнір, д-р Андрій Левицький, Марія Лисогір, д-р Андрій Латишевський, д-р Ярослав Миндюк, Андрій Молодовець, д-р Ярослав Музичка, мгр Дионізія Ненадкевич, д-р Арега Підгородецька, д-р Орест Попович, д-р Мирослав Прокоп, д-р Ярослав Рожанковський, Стефан Сливоцький, д-р Олег Слюзар, д-р Стефан Тимків, Надія Троган, д-р Богдан Фараонів, д-р Богдан Целевич, Роберт Челок, д-р Іван Чернецький.

Річні збори КОУАО

Річні Загальні збори нюйоркського Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій відбулися в суботу 6-го квітня 1985 року в домівці Українського Спортового Клюбу в приявності представників місцевих громадських організацій. Молитвою відкрив збори о. протоієрей Д. Ткачук, парох церкви св. Трійці. Зборами проводив проф. д-р Петро Гой, секретарював мгр Василь Сосяк. За працю в звітовому році звітували голова КОУАО інж. Михайло Шпонтак та члени Управи.

У минулій каденції Управа докладала чимало зусиль, щоб праця комітету була корисною для всієї нюйоркської громади, була репрезентацією української ідентичності перед місцевими урядовими чинниками, вдержуючи особисті звязки з управою Ню Йорку. На відтинку внутрішньому Управа продовжувала традицію відзначування національних історичних дат, таких як: Листопадові Роковини, Свята Української Державности, концерт в пошану Т. Шевченка, відзначення 45-ліття проголошення Карпатської України. Крім тих імпрез КОУАО брав участь у всегромадській протимосковській маніфестації у Вашінґтоні, в протестних демонстраціях ТУСМ проти приїзду В. Щербицького, в обороні Юрія Шухевича та інших активностях. Співпрацював з місцевими організаціями та брав участь в їхніх імпрезах в новорічних привітаннях Владики Василя Лостена. Члени Управи взяли участь у XIV Конгресі УККА в Ню Йорку.

На зовнішньому відтинку праці КОУАО також провів успішну діяльність. Голова інж. М. Шпонтак взяв участь в підписанні проклямації Тижня Поневолених Націй у Вашінґтоні, спільно з АБН та з іншими представниками поневолених народів, КОУАО з участю української громади відзначили 26-ий з черги Тиждень Поневолених Націй при масовій участі жителів Ню Йорку, участь в протисовєтській демонстрації з приводу відмови видачі візи нюйоркському сенаторові — приятелеві українців, Алфонсо Д'Амато, та відмови поїздки його до СССР, яка була широко подавана в радіо і телебаченні.

За ініціятивою М. Шпонтака та його особистим почином висилано ряд листів до американських конґресменів: Билла Ґріна з подякою за участь і промову в Тижні Поневолених Націй, до конґресмена Аляски Дана Янга, що домагався виключення представників української та білоруської соціялістичних республік з Об'єднаних Націй, бо вони не являються суверенними державами з порадою замінити ті місця в ОН представниками вільних українців і болорусів. Висилано листи до редакції „Нешенел Джіоґрафік", аргументуючи, що Київська Русь — це не Росія, вислано листа-подяку д-рові Мартинові Абендові за його прихильні коментарі про Україну на руслі ч. 5 телебачення. Написано листа до редакції „Ню Йорк Таймсу", узасаднюючи історичну помилку Уряду ЗСА в 1917-18 роках, що не тільки відмовився допомогти урядові Керенського у війні з большевиками, але й своїх власних „14 точок самовизначення" Вілсона не застосовано у відношенні до України та таким чином допоміг комуністичній Москві захопити Україну та інші неросійські землі. Також вислано листи-подяки амбасадорові ЗСА до ОН Джін Киркпатрик за блискучу доповідь під час бенкету XIV Конгресу УККА, до посадника Ню Йорку Едварда Кача, як реакцію на пашквіль в „Радянській Україні", до конґресмена Томаса Ментона та інші письма, що заторкували аспекти оборони української справи перед чужинцями.

Фінансовий звіт вичерпно подав довголітній скарбник КОУАО Микола Хоманчук, в якому виказано: приходів 7,292.16 дол., розходів 6,391 дол., готівка 901.16 дол. Імпрезовий референт Олена Гентиш звітувала про імпрези, які стали на високому мистецькому рівні та були численно відвідувані українською громадою. За пресові інформації, рецензії, дописи, новинки звітувала пресова референтка Оксана Луцька, дякуючи дописувачам та зокрема редакціям українських часописів за поміщування інформації про працю комітету. Голова Контрольної комісії Іван Винник, з признанням підкресливши працьовитість та многогранну діяльність Управи та її спроби сконсолідувати нюйоркську громаду, поставив внесок уділити абсолюторію, який оплесками прийняли Збори.

Нова Управа вибрана одноголосно в такому складі: голова — інж. Михайло Шпонтак, заступники — ред Ігор Длябога, Леся Гой, мґр Василь Сосяк, мґр Онуфрій Германюк, д-р Юрій Волинець; секретар — Олена Гентиш; фінансова комісія — Марія Данчук- Решітник, Михайло Юзенів; референти Національного Фонду — Лев Пришляк, Василь Маґаль, Василь Расяк, Мирон Заліпський, Петро Гарайда, Микола Стеців, Іван Вітюк; Імпрезова комісія — Корнель Василик, Тиміш Шевчук, інж. Тарас Гірняк, Організаційна комісія — мґр Теодор Воляник, Стефанія Рудик, Микола Вітенко; Пресова комісія — Оксана Луцька — українська мова, ред. І. Длябога — анґлійська мова; зовнішні зв'язки — Петро Шміґель, Богдан Гаргай, Микола Грицковян, мол. (Студіююча молодь); Контрольна комісія — Микола Хоманчук — голова, Микола Кузик, мґр Ярослав Дацків, Григорій Цебрій, Людмила Костик — члени; Товариський суд — д-р Аскольд Лозинський, мгр Ярослав Савка, Михайло Фурда, Володимир Костик; вільні члени — ред. Володимир Левенець, Федір Щеснюк.

В дискусії присутні представники організацій висловили побажання до нової Управи активно включитися у відбудову Українського Народного Дому в Ню Йорку та притягнути до праці молодше покоління.

Збори закінчено молитвою.

О.Л.

Головна Рада і Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка

з сумом повідомляють своїх Членів й Українську Громаду, що в четвер, 25-го квітня 1985 р., після довгої недуги, упокоївся у Едмонтоні, Канада

бл. п. мґр

ЮРІЙ СТЕФАНИК

дійсний член НТШ, Філологічної Секції, активний співробітник канадського НТШ, довголітній ред. „Слова", автор багатьох наукових праць.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулись у суботу, 27-го квітня ц. р. у Едмонтоні, Канада.

Дружині Покійного і Синам складаємо глибоке співчуття.

ПРЕЗИДІЯ ГОЛОВНОЇ РАДИ НТШ
І ДИРЕКЦІЯ ФІЛОЛОГІЧНОЇ СЕКЦІЇ

Ділимось сумною вісткою, що в понеділок, 29 квітня 1985 р. упокоївся в Бозі по короткій недузі, довголітній член Управи Відділу УККА в Джерзі Сиrі

бл. п.

ФРАНЦ КОЛОДІЙ

проживши 88 р., нар. в Могильниці біля Теребовлі, Тернопільщина

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися з церкви св. апп. Петра і Павла при [illegible] **Джерзі Сиrі, Н. Дж.,** [illegible]**-го травня 1985 р. на цвинтарі св. Хреста, N. Arlington, N.J.**

Відділ УККА в Джерзі Сиrі

Президія Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО"

у великому смутку повідомляє, що в четвер, 25-го квітня 1985 р. в Едмонтоні, в Канаді помер видатний літературознавець

бл. п.

Юрій Васильович Стефаник

заступник голови ОУП „Слово", голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" в Канаді і довголітній редактор літературного збірника „Слово".

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись у суботу, 27-го квітня 1985 р. в Едмонтоні.

Від імені всього Членства нашого Об'єднання, висловлюємо глибокі співчуття ВШ Дружині Олені Івановній та Синам Василеві-Олегові й Іванові-Корнелеві.

ПРЕЗИДІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Невіджалуваної, Незабутньої і Дорогої ДРУЖИНИ і ДОНЕЧКИ

бл. п.

ОЛЬГИ ВІЛЬЧИНСЬКОЇ

з дому СТЕБЕЛЬСЬКА

будуть відправлені

С Л У Ж Б И Б О Ж І

в понеділок, 13-го травня 1985 р., о год. 8:30 ранку в українській католицькій церкві св. Йосафата в Чикаґо, Ілл.

в четвер, 16-го травня 1985 р., о год. 8:30 ранку в українській католицькій церкві свв. Володимира й Ольги в Чикаґо, Ілл.

Просимо згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

МУЖ
та Родина СТЕБЕЛЬСЬКИХ

До відзначення...

(Закінчення зі стор. 2)

Першого Конгресу Вільних Українців в Ню Йорку 1967 році.

Український патріярхальний рух у ЗСА діяв під назвою Товариство за ПУУКЦеркви до 31-го березня 1979 року, в якому то році, на його З'їзді Делеґатів, змінено назву Товариства з ПУУКЦеркви на Українське Патріярхальне Товариство, тому, що в 1975 році в катедрі апостолів Петра і Павла в Римі під час Служби Божої, в присутності кардиналів і українського Божого люду, було проголошено Патріярхат Києво-Галицький і всієї Русі, а Блаженніший Отець Церкви вже підписувався під документами Церкви як Патріярх. Назву журналу „За Патріярхат" замінено назвою „Патріярхат", випуском журналу за червень, 1967 року.

З'їзди делеґатів Патріярхального товариства відбувалися безперебійно що кожних двох років каденції даної управи. Немає тут місця подавати спис всіх членів його управ, але годиться назвати бодай їх голів, які в першу чергу несли тягар діяльности та зносили прикрості завдані їм „власть імущими", мирянами, та й членами їх управ; це ж бо природне явище критики у вільному суспільстві. Головою Комітету за Створення Києво Галицького Комітету був д-р Богдан Шебунчак. Головами Патріярхального Т-ва в хронологічному порядку були: Василь Пасічняк, Василь Качмар, Зеновій Гіль, Мирослав Навроцький, Богдан Лончина і теперішній голова Олександер Пришляк. За каденції В. Качмара остаточно зорганізовано Світове Товариство за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви з його головою Володимирбм Пушкарем, а за каденції Мирослава Навроцького, у наслідку його і В. Пасічняка подорожі до Вінніпеґу на З'їзд Українців Католиків, відбувся З'їзд Українських Патріярхальних Товариств і Мирянських Організацій у Вільному Світі, у Вашінґтоні, ЗСА, в філії Українського Католицького університету, в днях 28 і 29-го грудня, 1974 року. На з'їзді, як продовження Світового Товариства За ПУУКЦеркви, створено Українське Патріярхальне Світове Об'єднання, яке очолив проф. Петро Зеленій, з Бельгії в Европі. В цьому З'їзді брали участь представники з Европи, Австралії, Північної і Південної Америки.

Статутовими завданнями всюди і всіх патріярхальних крайових і світових з'єднань були і є: дбати про одність і неподільність Помісної Української Католицької Церкви на цілій кулі земній, та берегти її історично-правні традиції помісности, завершеної в її патріярхаті. Провідники патріярхального руху постійно звертали увагу українському Божому людові на складні і загрозливі умови для існування і розвитку Української Церкви, створені наїзниками України на її матірних землях та нищівними впливами Москви, спрямованими проти неї також у країнах поселення українців поза Україною, в тому навіть в лоні самої Вселенської Католицької Церкви. Тому миряни завжди змагалися за об'єднання усіх членів Церкви: Ієрархії, духовенства і мирян для оборони її українсько-обрядової ідентичности і її підметних прав, як передумови для самого її існування, завершеного патріярхатом. Повища ціль незмінно залишається дороговказом і для теперішніх діячів патріярхального руху. Це підтвердила дискусія членів Крайової Управи Українського Патріярхального Товариства в ЗСА, на їхньому засіданні, 16-го березня 1985 року в філії УКУ, у Філядельфії, присвяченому підготові Десятого З'їзду Делеґатів Товариства для вибору чергових керівних органів Товариства та відзначення 20-річчя його діяльности. В засіданні взяли участь: голова Олександер Пришляк, заступники голови Рома Гайда і Леонід Рудницький, фінансовий референт Роман Левицький, пресовий референт і організаційний на Схід В. Пасічняк, організаційний референт на Захід ЗСА Василь Колодчин, член управи і адміністратор журналу „Патріярхат" В. Пушкар, член управи Юліян Головчак, голова Ради Мирян, покійний Роман Данилевич, член її Президії д-р Роман Осінчук і гість Роман Кравець, голова Українського Крайового Об'єднання Мирян у Великобританії та голова канадської Ради Українських Організацій за Патріярхат впр. о. Роман Ганкевич.

Нарада відбулася безпосередньо по нараді Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО), про що була інформація у „Свободі" з 3-го квітня, 1985 р., в дописі Василя Маркуся п. н. „Патріярхальні діячі підготовляють З'їзди. „В цій нараді взяли теж участь названі члени Товариства, які рівнож співпрацювали в обговоренні практичної дії УПСО, у відношенні до церковних властей у зв'язку з їхнім становищем до патріярхату. На своєму засіданні вони проаналізували свою діяльність, у своїй дворічній каденції, та ствердили, що чергова управа Товариства повинна більш інтенсивно продовжувати оборону українського патріярхату, мобілізуючи до цього не лише членів Товариства, але також прицерковні і світські організації і товариства, бо справа Патріярхату це — справа всіх свідомих українців і всі вони мають право і обов'язок обороняти патріярхат своєї рідної Церкви, перед всіма, хто йому шкодить і його заперечує. Треба спростовувати накинений декому невірний погляд, що патріярхат почали творити політичні партії для власних цілей, бож існують документи, які доказують, що патріярхат постав за ініціятивою і завдяки діяльности Глави Помісної Української Католицької Церкви Отця Йосифа і Кардинала Сліпого за підтримкою мирян і їх патріярхальних з'єднань, до яких, як миряни включились теж провідні члени українських товариств і організацій.

На засіданні члени управи Товариства рішили відбути черговий з'їзд його делеґатів у суботу, 4-го травня ц.р., в приміщенні української католицької парафії церкви св. Архистратига Михаїла, при 1013 Факс Чейс Ровд, Дженкінтавн, Па., 19046 (передмістя Філядельфії), починаючи його в год. 9-ій реєстрацією делеґатів і гостей, а в год. 10-ій ранку відкриттям З'їзду. Рішено теж з приводу 20-річчя Товариства, відбути того самого дня, в вечері Зустріч товариств із громадянством (год. 6-та коктейл, а в 7-ій зустріч з бенкетом і програмою), в Українському Освітньо-Культурному Центрі, при 700 Седар Ровд, Філядельфія, Па., 19111.

Господарем цих двох імпрез є філядельфійський Відділ Українського Патріярхального Товариства, який очолює його голова Володимир Процюк і до нього можна звертатися у всіх справах щодо імпрез (адреса: 5211 Норд 9-та вул. Філядельфія, Па., 19141, тел.: 1-215-324-2960).

Відповідальні члени управи товариства за успішне переведення цих імпрез, за допомогою філядельфійського відділу товариства, надіються, що члени українського Божого люду, зокрема Відділи Т-ва, їх делеґати, та запрошені гості своєю численною участю в імпрезах зміцнять наснагу патріярхальних діячів, потрібну для дальшого змагу і праці для добра рідної Церкви, в дусі „Завіщання" св. пам. Патріярха Йосифа, одного із найбільших мужів нашої Церкви і оборонця її підметних прав і прав українського народу на державну незалежність. Відзначення 20-річчя УПТ-ва у Філядельфії повинно спонукати всі його відділи до подібного відзначення, щоб в цей спосіб причинитися до поширення і поглиблення свідомости українського громадянства про конечну потребу їхньої участи в обороні прав нашої Церкви, її патріярхату, всяко підтримуючи Блаженнішого Патріярха Мирослава Івана, який знайшовся у незавидному положенні, позначеному протипатріярхальним наступом на нього чужих і їм податних своїх людей.

Відзначуючи важливе для нас всіх 20-річчя Українського Патріярхалього Товариства, пам'ятаймо одночасно і про 10-річчя патріярхату нашої Церкви, про що нас просить св. пам. наш Патріярх Йосиф у своєму „Завіщанні", та застановімся над замученням наших 12-ох єпископів совєтським режимом, за їх вірність Церкві і народові, бо всі справи нашої Церкви, сумні вони чи радісні, є і мають бути справами українських патріярхальних товариств, бож їхні члени є органічними членами Христової Церкви. В дусі повищих правд відзначуймо ці річниці і у зв'язку з подіями, на які вони вказують, спрямовуймо шляхи до нашої цілі.

Участь...

(Закінчення зі стор. 2)

очення і надіємося, що їхні прізвища подамо в доповненні.

Слід також відмітити, що НТШ готує на конгрес виставку власних видань та окреме прийняття для вибраних учасників з ціллю наладнання наукової співпраці. Зважаючи на український науковий успіх, присутність представників науки з різних країн світу, само місце конгресу та дійсно істотно важливих тем сесій згаданих повище, слід надіятися та очікувати широкої піддержки української громади самою присутністю на конгресі як і матеріяльно. Тут мова про НТШ, яке добилося двох важливих сесій і буде заступлене декількома дійсними членами в той час як в програмі конгресу немає ані одного представника з поневоленої України і тим самим якраз НТШ є одиноким репрезентантом української науки в діяспорі як і в Україні. Тому саме НТШ заслуговує на щиру фінансову піддержку громади, яка повинна зрозуміти, що боротьба на науковому відтинку є важливим вкладом в загальну боротьбу за кращу долю українського народу. Не піддержати НТШ в його науковій праці — рівняється недооцінюванням української науки і її присутности на світовому форумі.

Степан М. Горак

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ПРОТИ ЗНЕСЛАВЛЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Від кількох місяців розгортається в американській, канадській та европейській пресі і в окремих виданнях кампанія наклепів на український народ, також на литовців, естонців і лотишів. Кампанія провадиться під ширмою виловлювання здогадних воєнних злочинців, точніше тих, хто під час Другої світової війни помагав німецьким нацистам винищувати жидів. Останньо ця кампанія пов'язана з акціями Центру Сімона Візенталя у Відні, публікації якого розсилаються до преси, громадських та урядових установ. В них обвинувачується у протижидівських виступах український Леґіон „Нахтіґаль" і дивізію „Галичина". Ворожі українському народові чинники приписують йому також „традиційний антисемітизм" та співпрацю з нацистами.

А втім, події в Україні за часів війни були за останніх сорок років предметом вивчення чужинецьких дослідників і вони названих „злочинів" не знайшли. Вони також стверджують відому правду про те, що мільйони українців згинули в боротьбі з німцями в рядах Червоної армії та в підпільних і повстанських частинах ОУН і УПА.

Правда, є одно джерело, в якому згадані обвинувачення на адресу українців знаходять повну подтримку. Це джерело — це відомий пропаґандивний апарат дезінформації ЦК КПСС в Москві. З того джерела можна цілими пригорщами черпати наклепи на визвольну боротьбу українського народу, на його діячів, там обвинувачують їх у вислужництві німцям, американцям чи будь-яким іншим стороннім силам, у погромах своїх і чужих, там плянується і унапрямлюється наступ на українців в країнах західних демократій. Там зокрема гостро накидаються на всякі спроби українсько-жидівської співпраці на Заході. Особливо останньо ці атаки дуже збільшилися, що приводить до висновку, що вони є відповіддю Москви на активність української еміґрації в таких справах як поширення у світі інформацій про штучний голод в Україні у 1932-33 роках, як протестні акції в обороні ув'язнених і репресованих українських патріотів в СССР, як акції проти русифікації України і політики етноциду у відношенні до неросійських народів СССР. Таким чином український нарід і українська еміґрація знаходиться сьогодні під рівночасним обстрілом з двох сторін.

Не слід забувати, що згаданий московський центр дезінформації не обмежується до поширення наклепів тільки на українців. Так, наприклад, від довшого часу ця аґентура намагається утворити у світі враження, що співробітниками Гітлера у винищуванні жидів були сіоністи. Це мусіли б мати на увазі ті, хто легкодушно і безкритично користується московсько-комуністичною отруєю.

Розкриття і покарання воєнних злочинців, отже і тих, хто помагав німцям винищувати жидів, є наскрізь леґітимним ділом і повинно бути послідовно ведене. Але методи й засоби, якими послуговуються українофобські чинники, викликають серйозні застереження. Поперше, підозріння створює їх намагання доказувати злочини здогадних нацистських співробітників свідченнями які доставляють органи КҐБ, в час коли вина підозрілих у злочинах осіб повинна бути доказана засобами судочинства демократичних суспільств і вони повинні понести заслужену кару. Подруге, не можна на підставі злочинів окремих осіб — а такі злочинці були також серед українців, подібно як і серед жидів чи інших народів — кидати наклепи на цілий нарід, бо це є копіюванням нацистської політики стосування принципів збірної відповідальности народу за вчинки одиниць. Потретє, не можна також приписувати українському народові як спільноті „традиційний антисемітизм". Ясно, що серед українців є антисеміти, подібно як серед жидів є українофоби. На жаль, антисемітизм має універсальний характер, він поширений серед багатьох народів, і це є серйозна недуга, яку треба лікувати і з якою треба боротися. Але боротися треба також з антиукраїнством, чи з будь-якою ворожістю і проповіддю ненависництва одного народу до іншого, що випливає з фальшивих уявлень і пересудів. Почетверте, не треба шукати антисемітизму там де його немає, наприклад, у передачах українського відділу „Радіо Свобода". На ці українські радіопересилання постійно нападають більшовицькі пропаґандисти з Москви і з Києва, зокрема за програми присвячені визвольній боротьбі українського народу. Дуже вимовне те, що якраз в останньому часі ті атаки дуже посилилися.

Український нарід, який за останні 68 років утратив не менше як 20 мільйонів своїх синів і дочок в результаті московсько-більшовицького і німецько-нацистського терору, дуже заінтересований у викритті і покаранні відповідальних за це злочинців, байдуже, чи це були люди українського народу, чужинці, чи громадяни України інших національностей, що живуть на українських землях. Немає сумніву, що це є також в інтересі всіх тих народів, яких сьогодення і майбутнє вимагають співпраці, а не ворожнечі. У такому пляні ведені тепер наклепницькі кампанії проти українців і балтицьких народів наносять велику шкоду всім народам того географічного району, включно з жидами.

ЗЧ УГВР

(Ця заява в перекладі на англійську мову була розіслана до американських засобів масової інформації).

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО ЛОГОВИЙ, член УНС Відд. 305-го в Маганой, Па., помер 20-го лютого 1985 року на 73-му році життя. Нар. 11-го листопада 1911 року в Бак Мавнтен, Па. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Марґарету, сина Михайла і доньку Сузанну. Похорон відбувся 22-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Маганой Ситі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Марґарета Гентош, секр.

ВОЛОДИМИР РИХАЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. 339-го ім. св. Василія у Філядельфії, Па., помер 18-го лютого 1985 року на 67-му році життя. Нар. 1-го грудня 1917 року в Массачуссетс. Залишив у смутку дружину Олену, 14 дітей, дві сестри і брата та багато внуків. Похорон відбувся 21-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Гробу у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Луців, секр.

СТЕФАН ЛЯШОК, член УНС Відд. 70-го Українського Проґресивного Клюбу в Джерзі Ситі, Н.Дж., помер 19-го лютого 1985 року на 90-му році життя. Нар. 8-го січня 1895 року в Україні. Членом УНС став 1927 року. Залишив у смутку сина Тому, дочок Лілліян Мінч і Дороті Амброз і п'ятеро внуків. Похорон відбувся 22-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Хреста в Норт Арлінґтоні, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Шеремета, секр.

ГРИГОРІЙ ФЛОК, член УНС Відд. 149-го ім. Пречистої Діви Марії в Лакаванні, Н.Й., помер 5-го лютого 1985 року на 59-му році життя. Нар. 9-го березня 1925 року в Лакаванні, Н.Й. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину Евгенію, сина Геррі, доньок Павлю Фремонті і Анну Марію, внучку, братів Михайла і Степана та сестру Степанію Новак. Похорон відбувся 8-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Духа в Лакаванні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЕМІЛЬ ГУЦАЙЛЮК, член УНС Відд. 147-го ім. св. Михайла в Аллентавні, Па., помер 14-го лютого 1985 року на 69-му році життя. Нар. 24-го серпня 1915 року в Аллентавні, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку сина Дмитра з родиною і брата Евгена. Похорон відбувся 16-го лютого 1985 року на українськім православнім цвинтарі св. Марії у Вайтголлі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

К. Гуцайлюк, секр.

ІВАН КОЗАК, член УНС Відд. 356-го Т-ва „Карпати" в Омазі, Небраска, помер 15-го лютого 1985 року на 85-му році життя. Нар. 1900 році в селі Установа, Зах. Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Марію; синів: Івана, Петра і Василя та доньок Стефанію і Марію. Похорон відбувся 19-го лютого 1985 року на цвинтарі Гиллкрест в Омага, Небраска.

Вічна Йому Пам'ять!

Олекса Продивус, секр.

ІВАН ЗЄЛИК, член УНС Відд. 27-го Т-ва „Орлик" в Нюарку, Н.Дж., помер 15-го лютого 1985 року на 85-му році життя. Нар. 1899 року в Мартинові Новім, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Степаніду, сина Ігоря з дружиною Дарісію, сестру Марію з родиною, внуків Андрія і Петра й ближчу і дальшу родину розсіяну по світі. Похорон відбувся 18-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Лапичак, секр.